

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštних organizacij za Slovenijo

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 24 dinarjev na leto. Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru. — Poštšina plačana v gotovini.

Rokopise na uredništvo „Poštne Glasnika“ v Ljubljani. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik V.

V Ljubljani, dne 15. julija 1925.

14. številka

Joja:

Pomen in namen Zveze.

Na občnem zboru Zveze poštних organizacij dne 17. maja t. l. je novoizvoljeni predsednik v nastopnem govoru na kratko omenil, kakšno je njegovo stališče do Zveze in kakšne smernice si namerava začrtati za bodoče delovanje Zveze. Nekoliko obširnejše je razvil svoj program na prvi seji širšega odbora Zveze dne 12. junija t. l. in baš ta program hočem razložiti v tem članku, da je informirano celokupno članstvo o sedanjem položaju svoje oblastne organizacije.

V prvi vrsti moram poudariti, da stoje organizacije v obče danes na šibkih nogah. Nimam vzroka, da bi tajil neveselo dejstvo, da je pomen in vpliv organizacij zadnja leta močno padel. Intervencije pri centralnih upravnih oblastvih v imenu organizacij natele čestokrat na neumevanje, če ne celo na omaloževanje in nasprotstva. Dobe se ljudje, ki mislijo, da je baš voditelj organizacije pripravna oseba, proti kateri je treba pokazati svojo trenutno moč. Tega žalostnega pojava tukaj nečem natančneje ilustrirati, ugotavljam le sledeče:

1. Uslužbenci pokrajinskih in centralnih oblasti, ki službujejo slučajno na mestih, na katerih se določa usoda personala, so ravno tako uslužbenci pošte, telegrafa in telefona, kakor smo vsi ostali, in z nami vred dele radi ali neradi našo skupno klavrno usodo. (Da ne bi kdo tega napačno tolmačil, pripominjam, da gre kompetentnim organom naše direkcije v tem pogledu vsa čast. Opomba pisca.)

2. Voditelj organizacije je tisti, ki se dvigne iz vsega članstva in prostovoljno žrtvuje svoj čas in zmožnosti za dobrobit celokupnosti. Človek, ki ni vajen prositi, ki zaradi sebe ne stori koraka in ne odpre ust, hodi okrog raznih merodajnih faktorjev, posreduje, prosi za dobrobit ljudi, katerih ne pozna in katerih ni nikdar videl, o katerih ve samo eno, da so mu bratje po službenem poslu in po žalostni usodi. In pa to ve, da je od vekomaj zapisano, da eden se mora žrtvovati za vse, nesebično in v zavesti, da je plačilo za vse dobro, kar stori, škoda na njegovi lastni koži.

3. Ljudje, ki zro na svobodno izvoljena zastopnika osebja s pomilovalnim pogledom kot na berača in ki smatrajo organizacijo za nepotreben luksuz, se pač ne zavedajo, kako so v svoji mentaliteti majhni in reakcionarni. »Ne priznam organizacije«, pravi tak mogotec, pa se morda ne zaveda, da izpričuje s tem etično manjvrednost samega sebe in uprave, katero zastopa. Čim večja, modernejša in naprednejša je kaka država, tem večji je vpliv organizacije v teh državah, ki sega tako daleč, da je odločilen faktor pri sodelovanju zakonodajstva. Če je pri nas ravno narobe, dokazuje pač, da za našo državo veljajo tudi gornji atributi ravno narobe.

Kljub vsem tem žalostnim dejstvom je vendar razveseljiv pojav, da se v vseh po-

krajinah naše države ravno zadnje mesece organizacije poštних, telegrafskih in telefonskih uslužbencev poživljajo oziroma na novo ustanavljajo. Slovenija, ta vzgled in kažipot vsikdar vsem ostalim organizacijam, tudi sedaj ne sme zatajiti svoje misije, ki jo ima kot najstarejša in najbolj delazmožna organizacija. Zveza hoče vzpostaviti oziroma obdržati najživahnejše stike z vsemi bratskimi organizacijami v drugih pokrajinah ter tako vplivati na našo centralo, na Savez pošt., telegr. in telef. nameščencev v Beogradu, da stvorimo močno in enotno organizacijo vseh poštarijev v državi, ki bo lahko kljubovala vsem neprilikam sedanjega časa.

Da pa bo mogla Zveza poštних organizacij za Slovenijo uspešno vršiti svoje poslanstvo, ki ga ima napram svojemu članstvu, kakor tudi napram vsem poštним organizacijam v državi, potrebuje predsedstvo Zveze močne, složne in poštene podpore od strani vseh društev, ki so včlanjena v Zvezi. V tem pogledu žalibog ni vse tako, kakor bi moralo biti. Poštni nameščenci v Sloveniji so organizirani v sedmih društvih. Gotovo je, da jih je preveč, ker se s tem cepijo moči, vendar bi bilo kljub temu možno uspešno delovanje za dobrobit vsega osebja, ako bi imeli vsi dobro voljo in poštene namene. Komaj je minil občni zbor Zveze, pa je izstopilo Društvo maturantov iz Zveze z motivacijo, češ da so ustanovili maturantje vse države skupno društvo, ki je včlanjeno naravnost v Savezu in da zato nima pomena, da bi bili organizirani tudi v Zvezi. Odkrito povem, da obžalujem ta njihov korak, kajti nikomur ne more biti bolj pri sreju enotnost Zveze in nihče ne more bolj odkrito in pošteno delati za združenje vseh poštних nameščencev v Sloveniji. Toda, kar je storjeno, je storjeno in za lase ne morem nikogar privleči v Zvezo. Vendar moram naglasiti, da vzrok, ki so ga navedli za izstop, ne drži čisto dobro. Kajti na isti način bi se lahko tudi vsa druga poštna društva včlanila naravnost v Savez in bi bila tako pokrajinska zveza sploh nepotrebna.

Ali je Zveza potrebna ali ne, to se teoretično ne da dokazati. Na to vprašanje je odgovorila praksa, življenje samo je priključilo nujnost ustanovitve pokrajinske organizacije. Zakaj in komu na ljubo pa se je sploh ustanovila Zveza? Takoj po prevratu je obstajalo še več poštних organizacij, nego jih je danes. Izkazalo pa se je, da je toliko nujnih, važnih in principialnih vprašanj, ki zadevajo celokupno ptt. osebje, da je nujno potreben neki višji forum, neka vseorganizacija, v kateri naj bi se razpravljale važne splošne zadeve, katerih posamezna društva in društveca ne morejo z uspehom reševati. Zvezo je torej rodila nujna življenjska potreba. Danes so se razmere kolikor toliko izboljšale, ali vsaj ustalile, da Zveza res ne pride več tolikokrat do svoje prave funkcije, toda brez dvoma je, da vzroki, ki so bili merodajni za ustanovitev Zveze, še vedno postoje in da bo Zveza tudi v bodoče še

marsikdaj edini forum, na katerega se bo obračalo osebje za podporo in zaščito.

Zveza je pokrajinska organizacija vseh poštних, brzojavnih in telefonskih nameščencev ene direkcije. Že iz tega torej jasno sledi, da bi morale biti vse organizacije ene pokrajine združene v oblastni organizaciji tiste pokrajine baš za reševanje skupnih zadev, ki utegnejo zadeti ravno tako služitelja, kakor uradnika I. kategorije. Zato ni to nikak dokaz nepotrebovanja Zveze, če je kako društvo včlanjeno naravnost v Savezu. Savez je naša vrhovna centralna organizacija, ki po svojih pravilih določa na sedežih posameznih direkcij oblastne organizacije (zveze), potom katerih morejo biti posamezni uslužbenci člani Saveza. Brez oblastne organizacije ni Saveza in brez Saveza ni oblastnih organizacij. Zato je nelogično, če kdo prizna Savez, ne prizna pa njegove pokrajinske organizacije. Zlasti nam postane iluzoren vzrok, ki so ga navedli tovariši maturantje za izstop iz Zveze, če vemo, da je Maturantsko društvo poštних prometnih uradnikov včlanjeno v Osrednji zvezi javnih nameščencev v Ljubljani. Gospodje, kje je tu doslednost? Hvalevredna je uvidevnost društva, da je včlanjeno v O. Z., toda, da ravno tisto društvo ni včlanjeno v svoji strokovni pokrajinski organizaciji, se mi zdi nedoslednost brez primere.

Pa kakor že rečeno, Zveza ne bo nikogar prosila, poudariti pa moram ob tej priliki sledeče: Zveza se bo zavzela z vso svojo močjo in z najboljšo voljo za koristi poštних nameščencev, svojih članov, absolutno pa ne pozna in ne pripozna Zveza nikogar, kdor Zveze ne prizna. Naj pridejo v bodočnosti kakršnakoli vprašanja na vrsto, Zveza jih bo reševala brez tistih, preko tistih in, če bo treba, proti tistim, ki niso člani Zveze. Tudi ne zakrivam, da bo Zveza sledila pozivu vseh drugih oblastnih poštних organizacij v vseh pokrajinah ter bo tudi ljubljanska Zveza vložila pri Savezu svoj veto, da bi Savez sprejel oziroma obdržal separatistično društvo maturantov v svoji organizaciji.

Pa tudi ostala društva, ki so včlanjena v Zvezi, ne pojmujejo vsa pravilno svojih dolžnosti napram Zvezi. Bodisi, da se zastopniki teh društev ne udeležujejo redno sej, bodisi, da merijo delovanje Zveze in njenega predsedstva z nekega zvišenega stališča, bodisi, da omalovažujejo glasilo Zveze »Poštni glasnik«. Vse to opažam že ves čas in od vsega začetka mi je tako postopanje posameznih društev nerazumljivo. Zveza vendar ni prisiljena, odvrtna institucija, nego je rodila to institucijo nujna potreba, in sicer ne potreba nekaj ljudi, ki bi bili na tem interesirani, nego nujna potreba vseh poštних organizacij, torej celokupnega ptt. osebja. Nekateri taksirajo privlačnost ali odpornost do Zveze, ali celo potrebnost oziroma nepotrebnost Zveze po osebni simpatiji ali antipatiji do njenega predsednika. To je naravnost smešno in inteligentnega človeka nevredno. Osebe pridejo in gredo, predsedniki se menjavajo, Zveza pa ostane. Pri nas

pa se dobe ljudje, ki bi bili pripravljene razbiti Zvezo iz samega sovraštva do njenega predsednika. Oseba predsednika ne bo vsem nikoli všeč, pa naj bi bil to kdorkoli; zato mora biti predsednik pač tisti, za kogar se izreče na občnem zboru večina članstva. Tako je bilo, je in bo vedno in povsod.

Sibkosti Zveze je v nemali meri krivo nepravilno pojmovanje dolžnosti od strani nekaterih društev do Zveze. Kako naj taksiram dejstvo, da kljub večkratnim prošnjam in pozivom ni hotela razen dveh društev sodelovati nobena organizacija v predsedstvu Zveze? Nobeno društvo ni hotelo dati svojega člana za glavnega tajnika Zveze; iste težave so bile z zasedbo ostalih mest v predsedstvu Zveze. Kako in kot kaj si vendar predstavljajo ti ljudje prav za prav Zvezo? Izgleda, kakor da bi bila Zveza tukaj samo zaradi dveh, treh ljudi, ki jo hočejo imeti, pa vabijo, zaradi večjega števila ali kaj, še druge tovariše vanjo. Ponudilo se je mesto tega ali onega funkcionarja Zveze temu ali onemu društvu, pa reče zastopnik društva: Naše društvo na volitvah posameznih funkcionarjev ni interesirano in ne sprejme nobenega mesta. — Tovariši, bodimo pametni in govorimo odkrito! Če reče društvo, ki je včlanjeno v Zvezi, da je dezinteresirano na vodstvu Zveze, potem nastane vprašanje: kdo pa je interesiran? Jaz sem na prvi seji širšega odbora Zveze ponovno poudaril in tu javno povem: Ako nameščenci pošte, brzojava in telefona v Sloveniji nimajo interesa na Zvezi poštne organizacij, ga predsednik Zveze tudi nima. Zveza se vendar ni ustanovila zaradi mene, nego v interesu vseh, in jaz ne delam v njej zase, nego za interese vseh.

Isto je s sodelovanjem pri »Poštnem glasniku«. »Poštni glasnik« je, kakor je že v glavi lista natisnjeno, stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštne organizacij, torej Zveze, ne pa osebno glasilo njenega predsednika ali koga drugega. Če člani Zveze kritikujejo, zabavljajo, omalovažujejo in napadajo svoje lastno glasilo, je ravno tako, kakor ko bi pristaš politične stranke delal vse to proti glasilu svoje lastne politične stranke. Člani Zveze, to so v odbor Zveze delegirani zastopniki posameznih organizacij, imajo pravico in dolžnost, vplivati na smer pisave lista, tako kakor daje izvršilni odbor politične stranke pravec pisavi glasila svoje politične stranke. V vrstah poštne nameščencev Slovenije so juristi, so drugi inteligenti in sposobni ljudje, ki so člani Zveze; zakaj ne žrtvujejo ti vsaj malce časa za svoj list, zakaj ne napišejo vsaj enega članka v letu za list, da tako izboljšajo in dvignejo svoje lastno glasilo? Kajti, naj se kdo še tako otepa tega dejstva, kljub vsemu ostane dejstvo, da je za vsakega člana Zveze poštne organizacij, od služitelja pa do direktorja, njegovo stanovsko in strokovno glasilo edinole »Poštni glasnik«.

Delovanje in uspeh Zveze v bodočnosti je odvisno od delovanja odbora. Predsednik bo storil svojo dolžnost, kolikor mu bodo dovoljevale zmožnosti, čas in prilike, na svojem mestu pa morajo biti tudi vsi zastopniki posameznih društev, ki so včlanjena v Zvezi. Toda, dokler bodo seje nesklepčne, dokler se moramo sčakovati po pol ure in več, preden se nabere polovica izbranih delegatov, in dokler od tega ali onega društva kar po več mesecev ne pride niti eden delegat na odborovo sejo Zveze, toliko časa ne more biti govora o uspešnem delovanju Zveze in toliko časa tudi ne moremo računati na moč in uspeh Zveze.

Vem, da so na delu sile, ki hočejo uničiti Zvezo. Toda Zveza je nastala zato, ker so to zahtevali interesi osebja, in bo prešla šele takrat, kadar bo večina članstva

odločila, da Zveza ni več potrebna. Vsako drugo delo za uničenje Zveze pa je Sizifovo delo. Ljudje, ki imajo danes oblast in moč, pač lahko uničijo predsednika Zveze, lahko tega ali onega funkcionarja Zveze, ne pa Zveze same. Zveza še daleč ne misli na svojo smrt, nasprotno, probuja se k novemu, živahnemu življenju. Baš v zadnjih mesecih so se poživile, odnosno na novo ustanovile oblastne organizacije ptt. uslužbencev v vseh pokrajinah države. Z vsemi smo v prijateljskih stikih, z nekaterimi v pristranih pismenih odnošajih. Te vezi nameravamo še poglobiti in utrditi, tako, da bomo sami okrepljeni in poživljeni dali nove moči in živahnosti svoji centrali — Savezu p. t. t. nameščencev v Beogradu — ter vlili nove energije našemu neustrašenemu predsedniku Tomi Jovanoviću.

Naša deviza mora biti: kvišku decal! Težki so časi, hudi so boji, bridke so preizkušnje! Toda na naši strani je pravica, je čista vest in zavest, da delamo prav in pošteno.

Važne rešitve Centralne komisije za izvršitev in tolmačenje uradniškega zakona.

Direkcija je prejela od ministrstva za pošto in brzojav vrsto rešitev Centralne komisije za izvršitev in tolmačenje zakona o drž. uradnikih in ostalih drž. uslužbencih civilnega reda. Ker so nekatere rešitve zelo važne in poučne, objavljamo tukaj v originalu tozadevni razpis ministrstva pravde. Morda bo delala komu srbsčina težkoče, temu svetujemo, naj čita počasi, pazljivo in po večkrat en stavek, pa bo razumel. Uredništvo žal ni moglo preskrbeti slovenskega prevoda ker je odšel urednik lista v Beograd na kongres. Ako bi naročniki lista kake rešitve ne razumeli, naj to javijo uredništvu, pa bomo v naslednjih številkah skušali dotično točko poljudneje raztolmačiti. Prizadete uslužbenice opozarjamo zlasti na točke 4, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 21, 22 in 24 spodnjega razpisa, ki se glasi:

Ministarstvo Pravde aktom od 30. aprila o. g. Br. 32.641 dostavilo je ovome Ministarstvu sledeča mišljenja Centralne komisije za izvršitev in primenu zakona o činovnicima, i to:

1. Na pitanju Ministarstva Pošta i Telegrafa Br. 25.225, da li se službeniku, kome se računa vreme opštinske službe, iz koje je neposredno prešao u državnu, može računati i neko njegovo ranije vreme opštinske službe, i ako je između toga ranijeg i onog docnijeg vremena njegove opštinske službe bio prekid, Komisija je mišljenja: da se ranije vreme opštinske službe, posle koga je bio prekid, ni u kom slučaju ne može računati, makar službenik i docnije opet imao neko vreme opštinske službe, koje mu se računa, jer se tome protivi jasna odredba čl. 137. Zakona o činovnicima.

2. Na pitanje: da li penzionerke, koje pored lične penzije imaju pravo i na muževlju porodičnu penziju (kao njihove udove), mogu primati obe penzije i sada, kad propis čl. 153. Zakona o činovnicima predviđa, da niko ne može primati dve penzije iz državne kase. Komisija je mišljenja: da penzionerke, koje su zadobile pravo na prijem tih penzija pre 1. septembra 1923. godine, i ovo pravo već uživale prema dosadanjim propisima, imaju pravo i nadalje uživati, kako svoju ličnu tako i muževljevu penziju, saobrazno propisu čl. 240 Zakona o činovnicima.

3. Na pitanje o primeri čl. 38. Zakona o činovnicima, Komisija je mišljenja: da je za pitanje o tome, na koju stanarinu ima pravo neženjen državni službenik, od presudne važnosti: da li on živi u zajednici sa licem, prema kome on ima dužnost zakonskog izdržavanja, i da li to lice nema nikakvog prihoda i imanja, pa da li ga službenik faktički i jedino izdržava. Prema tome, službenik, koji ispunjava ovo dvoje, ima pravo na punu stanarinu u protivnom na 75%.

4. Na pitanje: kako da se postupa sa onim službenicima, koji se nisu prijavili za polaganje državnog stručnog ispita, a međutim su napunili tri godine pripreme službe, kao krajnji rok za polaganje ispita u smislu čl. 54. Zakona o činov-

nicima, Komisija je utvrdila ovo svoje mišljenje: One, koji se nisu javili, i ako su im istekli rokovi, treba ostaviti u pripremačkoj grupi, bez obzira na to, što bi u višim grupama bilo upražnjenih mesta, jer bez ispita ne mogu da pređu u višu grupu. Osim toga, kad se navrše tri godine, dolazi komisijska ocena za stalnost, kojom prilikom će se uzeti u obzir i taj fakt, da se dotični nije prijavio za ispit, pa mu se iz toga razloga može eventualno zakratiti stalnost, što ima za posledicu, da se službenik otpušta iz državne službe (čl. 19. Zakona o činovnicima).

5. Na pitanje Ministarstva Poljoprivrede i Voda pod Br. 9140: da li se u čl. 97. Zakona o činovnicima pod imenom »privrednih udruženja ili zadruga za uzajamno pomaganje« razumeju samo čisto novčane ustanove, Komisija je utvrdila mišljenje: da se pod tim imenom načelno podrazumevaju ne samo čiste novčane privredne ustanove, koje daju članovima dividende, nego i stručna, na altruističkom principu osnovana prirodna udruženja, koja ne dele članovima dividende niti daju upravnom i nadzornom oboru tantijemu, osim ako je takva ustanova državna, u kom slučaju ne važe ograničenja iz čl. 97. Zakona o činovnicima, jer je saradnja državnih službenika u takvim državnim ustanovama osnovana na službenoj dužnosti činovnika. Obrnuto, svaka privatna privredna ustanova u najširem smislu, pa makar se ona i osnivala na principu zadružnom, može da dovede do konflikta između službene dužnosti i privatnog interesa, koji zakon noće da izbegne.

6. Na pitanje: Ko ima da donosi rešenja o pomeranju službenika na više stepene osnovne plate. Komisija je mišljenja: da ta reši onaj organ, koji izdaje dekret o odluci o unapređenju službenika.

7. Na pitanje Ministarstva Gradjevina, kako se ima i kada vršiti automatsko pomeranje na viši stepen osnovne plate u toku prve tri godine t. j. od 1. septembra 1923. god. do 1. septembra 1926., Komisija utvrdila ovo svoje mišljenje:

Prema čl. 233. Prelaznih naredjenja, svi državni uslužbenici, za koje se donese odluka, da se prevode, dolaze na onaj stepen osnovne plate, koji odgovara godinama službe po čl. 241. zakona o činovnicima. Znači: da službenik, koji je na dan 1. septembra 1923. navršio tri godine službe, koja mu se računa prema čl. 241. zakona ima da se smatra stalnim a ne privremenim. Pri tom ne ulazi u račun odredbe čl. 234. zakona, koja nema u vidu »privremenost« i »stalnost« u tehničkom smislu zakona, nego suspenduje za rok od tri godine, one odredbe zakona, po kojima se državni službenici ne mogu ni premostiti, ni penzionirati ni otpustiti mimo uslove, koji su za to u zakonu predviđeni. Ako je dakle službenik na dan 1. septembra 1923. g. preveden kao stalan, u smislu čl. 16. u vezi sa čl. 233. zakona, onda za njegovo dalje pomeranje po stepenima osnovne plate važe članovi 48, 49, 50, a ako na taj dan još nije imao tri godine službe, koja mu se računa prema čl. 241. zakona, pa je kao privremeni preveden na prvi stepen osnovne plate, onda za dalje njegovo pomeranje važe članovi 14, 18, 20, 21, 22, 23 i 47, jedno i drugo uz primenu odredaba glave VI. (o ocenjivanju).

8. Na pitanje Ministarstva Vera, pod Br. 7377, da li činovnici, koji su međutim već navršili trogodišnji rok, predviđen u čl. 54. Zakona o činovnicima, kao maksimalan za polaganje državnog stručnog ispita, imaju da čekaju Pravilnik, pa da se po tom podvrgnu, ili će po samom Zakonu preći iz pripremačke grupe u narednu višu, a ako imaju da čekaju, da li će se utvrditi sa osnovnom platom 2. stepena, ili će ostati sa osnovnom platom 1. stepena, Komisija je utvrdila ovo svoje mišljenje: (Nadaljevanje sledi.)

Zapisnik

seje širšega odbora Zveze od 12. junija 1925.

(Konec.)

2. Tajnik prečita zahvalno pismo, ki ga je prejela Zveza iz kabinetne pisarne Nj. Vel. kralja na udanostno brzojavko, odposlano vladarju iz zvezinega občnega zbora. — Zveza je odposlala v smislu sklepa občnega zbora dne 17. maja t. l. OZ. javnih nameščencev za Slovenijo, ptt. Savezu in ptt. oblastnim organizacijam v Splitu, Zagrebu in Sarajevu naslednji dopis:

Novi stanovanjski zakon, ki je stopil v veljavo s 16. majem t. l. bo imel za posledico splošno zvišanje stanarin. Za državne nameščence bo imelo to poleg stanarinskega poviška, ki ga določa zakon, za posledico še splošno povišanje cen vseh življenskih potrebščin, ker bodo pridobitni sloji vsa iz tega zakona nastala višja bremena (stanarino za lokale in stanovanja, zvišane mezde itd.) prevadila v breme konsumenta. — Ker je novi stanovanjski zakon stopil že v veljavo in ni mogoče na njem ničesar izpremeniti, morajo započeti organizacije državnih nameščencev obširno akcijo, da nam zviša ministrski svet v sporazumu s finančnim odborom stanarino na osnovi člena 37. uradn. zakona. Predlagamo, da naj bi se vršila v to svrhu v vseh večjih krajih države na isti dan zborovanja državnih nameščencev, kjer naj bi javno manifestirali za svoje zahteve. Organizacije, zlasti osrednje in pokrajinske, naj bi zainteresirale za to tudi javnost in časopisje ter se obrnile do narodnih poslancev in parlamentarnih klubov. Prosimo Vas, da na svojih sejah razmislite o tem in nas o svojih sklepih obvestite.

Na ta dopis nam je sporočil Savez, da je obravnaval to vprašanje na svojih sejah že tudi Glavni Savez drž. nameščencev v Beogradu in je bil v to svrhu sestavljen poseben odbor; v tem odboru je tudi predsednik ptt. Saveza g. Tomo Jovanović. O akciji in njenem uspehu nas bo Savez pravočasno obvestil. — Tovariš Klavora: Zvišanje stanarine v okvirju člena 37. uradn. zak. bi bilo tako malenkostno, da bi ne bilo v nobenem sorazmerju z zvišano najemnino, ki jo bomo morali plačevati po novem stanovanjskem zakonu. Zato bi bilo boljše započeti akcijo za primerno zvišanje draginjskih doklad in za pomaknitev mesta Ljubljane ter Maribora v prvi draginjski razred, oziroma delovati na to, da se draginjski razredi sploh ukinejo in da se draginjske doklade izenačijo za vse državne nameščence in vse kraje v državi. Predlaga, da naj Zveza v tem smislu zainteresira OZ., naš Savez in ptt. oblastne organizacije.

Maturantsko društvo za Slovenijo sporoča, da izstopa iz Zveze, ker se je osnovalo Maturantsko društvo za celo državo, ki je včlanjeno direktno v Savezu. Predsednik poudarja ponovno, da Zveza ne bo imela nobenih obzirov do društva, ki ne priznajo Zveze in niso njeni člani. — Proti separatističnemu nastopanju maturantov so odločno nastopile tudi druge oblastne organizacije, zlasti splitska in zagrebška, in naprošajo našo Zvezo, da naj nastopi solidarno z njimi proti separatističnemu maturantskemu pokretu. Tudi od Saveza je dobila Zveza v tej zadevi dopis. Savez stoji na stališču, da se uspehi, ki so jih dosegle naše organizacije in ki so zagaratirani osobju naše stroke s pozitivnim zakonom, v nobenem slučaju ne smejo zmanjšati. Savez, zlasti pa predsednik g. Tomo Jovanović, motri s paznim očesom pokret maturantov in je odločno pripravljen braniti dosežene uspehe, za katere je žrtvoval Savez mnogo truda in dela. Savez pozivlja članstvo in vse ptt. osobe, da naj se ne vznemirja vsled neprijateljskih separatističnih pokretov in naj se ne pusti od nikogar begati, ker daje s tem le netivo svojim nasprotnikom.

3. Odbor je sestavljen tako-le: Prvi podpredsednik Zveze tov. Gruđen, drugi tov. Čeh, blagajnik tov. Martinšek, njegov namestnik tov. Jerkič. — Članom ožjega odbora Zveze so bili izvoljeni: tov. Matjašič, Klavora, Konte in Dular.

4. Pri slučajnostih se vname debata glede pismenega občevarjanja posameznih društev s Savezom. Predsednik priporoča, da naj se posamezna društva v bodoče ne obračajo naravnost na Savez, marveč naj občujejo z njim principi- jeno edino le potom Zveze, ker je direktno občevarjanje s Savezom ravno tako nepravilno, kakor je nepravilna dosedanja praksa, da se namreč posamezni člani društev, včlanjenih v Zvezi, obračajo naravnost na Zvezo, namesto na svojo pristojno organizacijo. Treba je napraviti v tem pogledu red in sistem. Na kongresu pa je treba povedati Savezu, da naj naveže z oblastnimi organizacijami tesnejše stike, zlasti naj redno odgovarja na dopise, ki mu jih pošlje Zveza. Predsednik poudarja, da je treba beležiti razveseljivo organizacijsko gibanje med uslužbenci naše stroke v vseh pokrajinah, kar nas mora navdajati z najlepšimi nadami za bodočnost. Vse pokrajinske oblastne organizacije preveva nov, svež duh. Snujejo se organizacije tudi

tam, kjer jih dosedaj še ni bilo; tako smo obveščeni, da se snuje nova organizacija v Novem Sadu za področje tamkajšnje direkcije. To naj nam bo povod, da ne bomo presojali svojega položaja preveč pesimistično. Naša organizacija je dosedaj prednjačila vsem drugim, tako da so se često obračale na nas bratske organizacije drugih pokrajin; zato bi bilo žalostno, če bi začela sedaj v teh razmerah pešati naša Zveza. Z oblastnimi organizacijami, zlasti s splitsko, zagrebško in sarajevsko, smo v tesnih stikih, ki jih bomo še bolj poglobili.

Po nekaterih interpelacijah glede nočnin, dopustov in napredovanja nižjih uslužbencev, ki se kljub obljubi še ni izvršilo, naroča odbor predsedniku, da izvrši nekaj intervencij pri direkciji. Tov. Uraničevo, ki je celo leto opravljala zelo pridno pisarniške posle Zveze, se nagradi za njen trud s 500 Din.

Ker je dnevni red izčrpan in se ne prijavi nihče več k besedi, zaključil predsednik sejo ob 22.30 uri.

Pravila

za „Dom“ stavbno zadrugo državnih nameščencev in upokoencev, r. z. z o. j. v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

§ 11. Zadrugne nepremičnine se oddajajo članom v najem po vrstnem redu, oz. ključu, ki temelji na številu prednostnih enot. Ta vrstni red oz. ključ mora odobriti občni zbor.

Vsak član-najemnik se mora pismeno zavezati:

- da se brezpogojno podvrže vsakokratnim odredbam zadrugnega načelstva v vseh zadevah, ki se tičejo uprave nepremičnin;
- da bo točno plačeval določeno najemnino v obrokih, ki jih določi načelstvo;
- da bo izpolnjeval določila zadrugnega hišnega reda in povrnil vso škodo, povzročeno na prevzetih nepremičninah, ki bi nastala po krivdi najemnika ali njegovih družinskih članov;
- da bo uporabljal najete nepremičnine le za stanovanje svoje družine ter da se odpoveduje pravici do oddaje najetih prostorov v podnajem ali do njih uporabe za kake druge namene, razen če bi mu dovolilo načelstvo kako izjemo od teh določil.

§ 12. Če član-najemnik umre, imajo preostali družinski članj pravico do nadaljnjega najema in sploh do najemnih ugodnosti le toliko časa, dokler uživajo rodbinsko pokojnino. V izjemnih primerih sme načelstvo določiti tudi drugače.

§ 13. Zadruga prodaja svojim članom nepremičnine na podlagi pismenih kupnih pogodb, in sicer:

- proti takojšnjemu plačilu,
  - proti plačevanju kupnine v obrokih.
- V izrednih slučajih, zlasti če bi zadrugi pretila od katerekoli strani izguba, ima načelstvo pravico, prodati nepremičnine tudi nečlanom. Veljaven pa je tak sklep le, če mu pritrudi tričetrtinska večina vseh članov načelstva in če privoli k prodaji tudi še tričetrtinska večina vseh članov nadzorstva.

Vsak kupec mora:

- prevzeti vse s prodajo kupljenih nepremičnin združene stroške in pristojbine;
- dovoliti zadrugi pogodbeno predkupno pravico dotlej, da bo kupnina popolnoma poravnana, a najmanj za dobo desetih let od dneva sklenitve kupne pogodbe;
- do popolnega poravnanja kupnine zavarovati na lastne stroške vsa kupljena poslopja za polno prometno vrednost pri kakih tuzemski zavarovalnici;
- nositi od dneva, ko stopi kupna pogodba v veljavo, vse na kupljeno posestvo odpadajoče vzdrževalne stroške, davke in pristojbine.

§ 14. Kadar se prodajo posamezna zemljišča ali stavbe članom na obroke, mora vsak član-kupec:

- vplačati takoj pri podpisu kupne pogodbe vsaj dva desetina dogovorjene kupnine;
- dovoliti, da se za ostanek kupnine obenem s prenosom lastninske pravice vknjiži na kupljeno zemljišče na prvem mestu zastavna pravica na korist zadruga;
- zavezati se za sebe in svoje pravne naslednike, da bo ostanek kupnine odplačeval v rednih, od načelstva določenih obrokih ter da to plačeval

tudi od načelstva določene obresti tako, da bo svoj dolg pri zadrugi plačal z obrestmi vred najkasneje v 25 letih;

d) v popolno zavarovanje zadrugne terjatve položiti pri načelstvu nadaljnje jamstvo v obliki odstopa službenih prejemkov ali zastave nepremičnin ali porošstva od strani tretjih oseb.

Poroki ne smejo biti člani zadruga. Če je član-kupec poročen, sme načelstvo zahtevati tudi jamstvo zakonskega druga.

Ali je varnost terjatve popolna in jamstvo zadostno, o tem razsoja načelstvo.

d) Rezervni zaklad.

§ 15. Splošni rezervni zaklad ima služiti v kritje izrednih poslovnih izgub, ki se ne morejo pokriti iz tekočega poslovnega dobička.

Splošni rezervni zaklad se snuje iz čistega dobička, od katerega je vsako leto najmanj deset odstotkov oddati v ta zaklad. Zbiranje splošnega rezervnega zaklada se nadaljuje toliko časa, da doseže višino vplačanih deležev.

Če se splošni rezervni zaklad zaradi izgub zmanjša pod to višino, se snovanje zaklada v bodočih poslovnih letih po istih določilih zopet prične in nadaljuje toliko časa, da doseže znesek vplačanih deležev.

e) Posojila.

§ 16. Načelstvo je upravičeno, manjkajoča denarna sredstva za zadrugo preskrbeti potom posojil.

VI. Knjigovodstvo. Računski zaključek.

§ 17. Poslovne knjige se morajo voditi po določilih trgovskega prava.

Vse poslovanje se ima vršiti po trgovskih načelih. Nadzorstvo se mora večkrat prepričati o izpolnjevanju teh predpisov.

§ 18. Koncem poslovnega leta, ki se strinja s koledarskim, mora načelstvo skupno z nadzorstvom sestaviti inventuro (t. j. izkaz aktiv in pasiv po stanju koncem leta) in računski zaključek. Računski zaključek mora obsegati:

- Račun prometa, ki navaja na pregleden način celokupni promet preteklega poslovnega leta.
- Imovinsko bilanco, ki mora obsegati:

- aktiva, namreč:
  - blagajniško stanje koncem leta v gotovini,
  - vrednostne papirje po kurzu 31. decembra,
  - zadrugne terjatve, razvrščene po njih kakovosti; nesigurne terjatve se morajo uvrstiti le po svoji vrednosti, neizterljive pa se morajo popolnoma izločiti,
  - vrednost v zadrugni zalogi nahajajočega se blaga po nakupni ceni s stroški vred,
  - vrednost zadrugnih nepremičnin po resnični prometni vrednosti,
  - vrednost druge zadrugne lastnine (oprave itd.),
  - morebitne izgube po zadnji bilanci in doplačilo, ki je izgubo pokrilo.

- pasiva, namreč:
  - zadrugne dolgove, razvrščene po njihovi kakovosti, brez ozira na njihovo zapadlost,
  - zadrugne deleže članov,
  - rezervne zaklade (zadrugno imetje),
  - izkaz izgube in dobička v preteklem poslovnem letu,
  - stanje in izpremembe glede števila članov in članskih deležev.

Ko je računski zaključek sestavljen, ga mora načelstvo predložiti nadzorstvu, ki je dolžno računski zaključek na podlagi inventure, knjig in dokazil natančno pregledati in na morebitne pomanjkljivosti načelstvo opozoriti ter o tem podati občnemu zboru poročilo.

VII. Poraba dobička. Pokritje izgube.

§ 19. Deset odstotkov čistega dobička, ki ga izkazuje računski zaključek, se pridene k splošnemu rezervnemu zakladu, dokler ta ne doseže v § 15 določene višine.

Ostanek se porabi po sklepu občnega zbora za splošni rezervni zaklad, za ustanovitev in pomnožitev posebnih zakladov, za obrestovanje deležev (§ 9) ali za druge namene.

§ 20. Bilančno ugotovljena izguba se pokrije po sklepu občnega zbora najprej iz rezervnega zaklada, če je ta izčrpan, pa s sorazmernimi od-

pisni od vseh deležev zadružnikov. Odpisane deleže morajo zadružniki zopet doplačati. Pritegnitev zadružnikov k doplačevanju nad višino deležev se sme izvršiti edino le v slučaju konkurza ali likvidacije zadruge.

VIII. Razglasi zadruge.

§ 21. Svoje razglase objavlja zadruza v »Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti« v Ljubljani. Poleg tega sme zadruza svoja oznanila tudi v drugih listih razglašati in zadružnike v važnejših slučajih posebej pismeno obveščati.

IX. Uprava in vodstvo zadruge.

§ 22. Zadruza opravlja svoje posle samostojno s sodelovanjem vseh zadružnikov.

Njeni organi so:

1. načelstvo,
2. nadzorstvo,
3. občni zbor.

1. Načelstvo.

§ 23. Načelstvo obstoji iz najmanj desetih članov, ki jih izvoli občni zbor iz srede zadružnikov za dobo treh let. Poleg njih izvoli občni zbor na isti način še pet namestnikov. Člani načelstva izvolijo izmed sebe načelnika in njegovega namestnika, tajnika in njegovega namestnika ter blagajnika in njegovega namestnika. Poslovna doba načelstva preneha, razen v slučaju odstavitve, koncem onega občnega zbora, ki sklepa o računskem zaključku zadnje poslovne dobe.

To in ono.

Izredni občni zbor. »Dom« stavbena zadruza državnih nameščencev in upokojencev r. z. z o. j. v Ljubljani razglša, da se bo dne 19. julija 1925 ob 9. uri v dvorani mestnega doma v Ljubljani vršil izredni občni zbor zadruge z naslednjim dnevnim redom: 1. volitev načelstva in nadzorstva, 2. določitev poslov. pravilnika, 3. slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se bo vršil čez pol ure na istem mestu in z istim redom izredni občni zbor zadruge ob vsakem številu navzočih zadružnikov. Na dan izrednega občnega zbora se bodo sprejemali tudi novi člani. — Načelstvo.

Ali ima vdova po državnem uradniku, ki se je na železnici smrtno ponesrečil, pravico še do

drugih prejemkov razen pokojnine? O tem je razsojal trgovski senat v Mor. Ostravi dne 24. marca t. l. Dne 16. oktobra 1923 sta trčila na progi med Ratimovim in Paskovim skupaj poštni in tovorni vlak. Pri tej nesreči je bil poštni uradnik Ladislav Marek, ki je opravljal poštno službo v ambulančnem vozu, smrtno ranjen in je še isti dan umrl. L. Marek je imel tedaj 1500 Kč mesečne plače in je imel biti s 1. decembrom povišan v IX. plačilni razred. Vdovi Nežki Marekovi je bila odmerjena pokojnina v znesku 500 Kč na mesec. Vdova je tožila železniški erar, da se ji izplača razlika med njej pripadajočo pokojnino in plačo, ki jo je dobival njen mož v dobi nezgode. Finančna prokuratura, ki je zastopala železniški erar, je ugovarjala, češ da ji ta pravica do izplačevanja zgoraj omenjene razlike ne pritiče in se sklicevala na to, da je bila plača določena za kritje potreb skupne domačnosti, ki je v času nesreče obstojala iz dveh oseb, dočim pokojnina, odmerjena Nežki Marekovi, tej popolnoma zadostuje. Sodišče pa je razsodilo, da gre vdovi Marekovi — ne glede na priznani pokojnino — v zmislu § 1327 drž. zakona tudi še odškodnina v znesku 500 Kč na mesec, dokler ostane vdova. Sodišče je utemeljevalo razsodbo v tem zmislu, da je splošno znano, da so glavni stroški domačnosti izdatki za stanovanje, kurjavo in svečavo, a da stroški za hrano dveh oseb nikakor ne znašajo dvojnega zneska za prehrano ene osebe. Vrhutega je bil železniški erar obsojen, da poravnava vse sodne stroške.

Zahteve upokojencev. Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupokojenci in ki jih podpirajo organizacije drž. nameščencev, in sicer: 1. Takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske al pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev. 2. Takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za polovično vožnjo po železnici. 3. Nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, ki se tičejo staroupokojencev.

Kakšnih »dobrot« so še poštni nameščenci deležni. Da so imele pošte prva leta v kraljevini SHK prepričilo odmerjen pavšal, je med nami v obče znano. Nič nenavadnega ni bilo, da je mo-

ral beraško plačani državni uslužbenec razne pisarniške potrebščine kupovati za svoje težko zaslužene pare. Zname so nam pošte na kmetih, katerim so skrbeli za kurjavo dobri ljudje, ko so videli, kako poštni nameščenci v njih dan za dnem prezebajo. Ti žalostni časi so, hvala Bogu, minili, zakaj povprečnina je odmerjena poštam v taki meri, da se z njo vse pisarniške potrebščine s kurjavo in svečavo vred povoljno krijejo. Ali žal, da se še vedno dobe pošte, pri katerih si mora obubožano uradništvo svinčnike itd. kupovati za svoj denar, ker so uradni svinčniki najslabše kakovosti tako glede lesa kakor tudi glede min ter pravi kontrast »mefisto-svinčnikom«, ki so bili v poštinih uradih od nekaj v rabi. Zakaj imajo dotični predstojniki tak škandalozen material za svoje uradništvo, vedo pač sami najbolje, a tudi mi si lahko mislimo, zakaj. Enkratna dobava takega izvrška (šunda) zaleže za leta in leta. Prizadete urade za danes zamolčimo, ker nočemo biti osebni. Odpraviti pa hočemo s temi vrsticami večletno krivico, ki se godi uradništvu takih poštinih uradov. Naša sodba je, da gre uradniški moči, ki ima dosti pisanja, na mesec vsaj en svinčnik. Če ima pa predstojnik poštnege urada premizko odmerjen pavšal, naj prosí, da se mu primerno zviša, in poštno ravnateljstvo bo upravičeni in utemeljeni prošnji gotovo ugodilo ter tako napravilo konec krivičnim razmeram, da ne bo več treba siromaško plačnemu nameščencu kriti pisarniške potrebščine iz svojega jetičnega žepa.

Znana ugledna tvrdka

Drago Schwab

javlja vsem cenj. poštnim uradnikom (cam), da **prodaja vsa oblačila na mesečne obroke**. Tozadevna pojasnila in drugo rešuje tvrdka obratno. 36

Odgov. urednik Konrad Šegula, Ljubljana. Izdaja Zveza poštinih organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.

Ljubljanska gradbena družba z. o. z.

LJUBLJANA, Rimska cesta 13, telefon 527

Gradbeno podjetje, tehnična pisarna, parna žaga, tesarstvo za stavbe in pohištvo.

Josip Petelinc,

Sv. Petra nasip 7.

prilporoča najcenejši nakup potrebščin za kro ače čevljarje in šivilje, modno blago, palice, tovarniška zaloga najboljših šivalnih stujev »GRITZNER« v vseh opremah za obrt. Kayser, Adler za čevljarje in krojače.

Manufakturna veletrgovina

FELIKS URBANC, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 1

prilporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah. (22)

Slamniki po znižanih cenah

ravnokar došli. Oblike od 60 do 150 Din. Otroški od 60 do 120 D.n. Nakiteni od 100 Din, dokler traja zaloga. — Oglejte si cene v izložbi

MINKE HORVAT

modistka

Ljubljana, Stari trg šte. 21.

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA, Mestni trg 10

prilporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga po najzmernejših cenah

Dobro!

Poceni!

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino na drobno in debelo. Največja zaloga strojev in orodja za poljedelstvo in industrijo, kakor tudi bogata izbira vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajčega blaga

LJUBLJANA, DUNAJSKA ŠTEV. 16

Ustanovljeno leta 1888.

Poljanska cesta št. 8.

Ustanovljeno 1852

Teod. Korn, Ljubljana

(preje Henrik Korn).

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelodvodov. Kopalniške in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatile) za konzerve. (11)

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Avto vozi brez bencina! Kuri z bukovim ogljem!

Jugo-Hag, Ljubljana

Bohoričeva ulica šte. 24. Telefon šte. 506

Milinković & Co.

tehnično preduzeće

17

Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Prilporoča se

Odon Koutny

trgovina z orodjem in tehničnimi potrebščinami

Ljubljana, Aleksandrova 7

Mestni trg 5.
LJUBLJANA

O. BERNATOVIC

trgovina
konfekcijska